FEDERALE ADVIESRAAD VAN OUDEREN

Advies 2026/008

De Federale Adviesraad voor ouderen (FAVO), opgericht bij de wet van 8 maart 2007 tot oprichting van een FAVO waarvan de leden worden benoemd bij koninklijk besluit van 7 juli 2017, heeft tot taak om op eigen initiatief of op verzoek van de Federale Regering of een Wetgevende Kamer, adviezen over aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen op het gebied van pensioenen, gelijke kansen, sociale integratie en de bestrijding van ongelijkheid, toegankelijkheid van de gezondheidszorg en mobiliteit.

Overeenkomstig artikel 3 § 3, 1 ° van voormelde wet van 8 maart 2007 brengt de FAVO het volgende advies uit:

ADVIES VAN DE FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN BETREFFENDE

Het opheffen van leeftijdsdiscriminaties in de gezondheidszorg meer in het bijzonder wat betreft de terugbetaling van hulpmiddelen

De prevalentie van gehoorverlies stijgt sterk naarmate de leeftijd toeneemt. Ongeveer één op drie personen van 65 jaar en ouder heeft een gemiddeld gehoorverlies van minstens 35 decibel. Bij 74-plussers loopt dit op tot 50 %, bij mensen boven de 85 jaar heeft naar schatting tot 80 % een gehoorverlies. Gehoorverlies is een belangrijke factor voor het ontwikkelen van dementie, hangt samen met geheugen en concentratieproblemen, sociaal isolement en eenzaamheid, evenwichtsstoornissen en valgevaar.

Bij aankoop van hoorapparaten is de hoge kost ten laste van de patiënt een barrière. Eigen tussenkomsten van om en bij de 4000 euro, na aftrek van de tussenkomst van de mutualiteit, zijn geen zeldzaamheid. Dat betekent dat er een ongelijke toegang is tot dit sociaal onontbeerlijk hulpmiddel

De diensten van het RIZIV deelden aan de FAVO mee dat er in 2019 een onderscheid werd ingevoerd in de terugbetaling van hoorapparaten aan volwassenen. De terugbetaling voor hoortoestellen voor personen tussen 18 en 65 jaar werd toen verhoogd ten opzichte van die voor personen ouder dan 65 jaar.

Sindsdien is de visie op dit onderscheid ook bij het RIZIV en de betrokken zorgverstrekkers geëvolueerd en wordt erkend dat een goed hoortoestel bijdraagt aan het voorkomen of verminderen van risico's die verband houden met veroudering, zoals cognitieve achteruitgang of dementie. Het verschil in terugbetaling tussen personen van 18 tot 65 jaar en personen ouder dan 65 jaar kent geen wetenschappelijke onderbouw, wel integendeel.

Op 1 januari 2026 werd een eerste stap gezet, waarbij het verschil in terugbetaling tussen de twee leeftijdsgroepen met de helft werd verminderd. Bovendien heeft de overeenkomstencommissie audiciens-verzekeringsintellingen in het kader van de begrotingsbesprekingen voor 2027 een verzoek ingediend voor een aanvullend budget van ongeveer 3 miljoen euro om het verschil in terugbetalingen voor beide doelgroepen volledig weg te werken.

De FAVO vraagt om in te gaan op dit verzoek zodat vanaf 2027 de leeftijdsdiscriminatie – die niet alleen vernederend is, maar ook bijzonder kwetsend –in de behandeling van gehoorproblemen verdwijnt.

Daarnaast stellen we ook vast dat identieke hoorapparaten in België dubbel zo duur verkocht worden dan in andere landen van de Europese Unie.

De Favo vraagt om de mogelijkheid te onderzoeken om patiënten zelf hun hoorapparaat te laten aankopen in het buitenland om dan hier in België beroep te doen op een audicien voor het instellen van het apparaat en het latere onderhoud (vervanging batterijen, filters, luidsprekers, herstel bij defecten) en om te zorgen voor een voldoende nauwkeurige en regelmatige afstelling van de apparaten, afgestemd op de ontwikkeling en de persoonlijke gehoorkenmerken van elke patiënt.

Die concurrentie zal ervoor zorgen dat ook de aankoopprijzen hier dalen. Door de rol van de audicien terug te brengen tot die van deskundig raadgever en dienstverlener, los van de rol van verkoper op commissie, wordt ook duidelijk wat de reële kost is van die dienstverlening.

De terugbetaling van de kosten van een hoorapparaat kan in dit model beperkt worden tot de kost van een apparaat met de nodige kwaliteiten voor het verhelpen van het medisch vastgestelde gehoorverlies. Kosten voor bijkomende opties als bluetooth-connectie, interactie met mobiele telefoons en andere externe nuttige apparaten blijven voor rekening van de gebruiker.

Daarnaast willen we ook de aandacht vestigen op de leeftijdsdiscriminatie die bestaat bij de voorwaarden voor de terugbetaling van brilglazen. Deze zijn vastgelegd in artikel 30 van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen. Nomenclatuur artikel 30 | RIZIV . De nomenclatuur voorziet een lagere terugbetaling voor 65-plussers bij progressieve glazen (voor correcties tussen 4,25 en 5,75 dioptrieën). De nomenclatuur voorziet voor de gezichtsproblemen met minstens 6 dioptrieën een aanzienlijk lagere terugbetaling vanaf 65 jaar, terwijl er dan weer een licht hogere terugbetaling is voor progressieve glazen. Ook in deze materie is er geen wetenschappelijke grondslag om deze leeftijdsdiscriminaties ten nadele van 65-plussers te verantwoorden.

In het geval van bifocale, trifocale en progressieve brillenglazen is er dan weer een voordeel voor 65plussers die een hogere terugbetaling krijgen bij een lagere sterkte van de brilglazen. Ook hiervoor is geen wetenschappelijke basis.

De Favo vraagt om in de bestaande regeling omtrent de terugbetaling van brilglazen alle verschillen tussen 18-65-jarigen en 65-plussers weg te werken.

Tot slot zien we ook een onderscheid tussen 18-65jarigen en 65-plussers als het gaat om de vernieuwingstermijn van zit-orthesen (3 jaar voor 16-65-jarigen, 5 jaar voor 65-plussers). Ook voor bepaalde orthopedische schoenen geldt een onderscheid waarbij voor rechthebbenden boven de 65jaar de hernieuwingstermijn is verlengd tot twee jaar, onder de 65 jaar tot een jaar.

Voor de FAVO is het verschil in terugbetaling van hulpmiddelen op basis van leeftijd en zonder enige wetenschappelijke onderbouwing, een vorm van ageisme.

De FAVO vraagt om de hierboven beschreven leeftijdsdiscriminaties zo snel als mogelijk te schrappen uit de regelgeving.

herman fonck

De voorzitter,

Herman Fonck

De ondervoorzitter,

Daniel Van Daele